

การจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนสู่การยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี

พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์*, สุภาวดี มะณีวงศ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชน ขนมหวานเมืองเพชรบุรี และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรีจำนวน 12 ราย และกลุ่มผู้บริโภคจำนวน 219 ราย ด้วยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนขนมหวานเมืองเพชรบุรีประกอบด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ขายวัตถุดิบ ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน ผู้แปรรูปหรือซื้อผลผลิตต่อพ่อค้าคนกลาง ผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค นำมาสู่แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าใหม่ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ (1) กิจกรรมหลัก ได้แก่ การผลิต (ลดต้นทุน) และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และ (2) กิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การบริการหลังการขายกับการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภค และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับลูกค้า ($M=4.29$) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลิต ($M=4.29$) และประสิทธิภาพการบริหารการเงินและบัญชี ($M=4.20$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากทุกด้าน และทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.50$)

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ก่อให้เกิดรูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานใหม่สำหรับสินค้าชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการขนมหวานและวิสาหกิจชุมชนสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางพัฒนาห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นได้

คำสำคัญ : ห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชน, ความได้เปรียบทางการแข่งขัน, ผู้ประกอบการขนมหวาน

* อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Corresponding author, email: pimpavee.man@rmutr.ac.th, Tel: 083-080-0449

Received : May 9, 2024; Revised : June 6, 2024; Accepted : June 13, 2024

Community Product Supply Chain Management to Enhance Competitive Advantage for Dessert Entrepreneurs in Phetchaburi

Pimpavee Maneewong*, Supawadi Maneewong*

Abstract

The purpose of this research was to study 1) Supply chain management model for dessert community products in Phetchaburi, and 2) Factors affecting the enhancement of the competitive advantage of dessert entrepreneurs in Phetchaburi. This research is a mixed methods research. Tools used to collect data include: Interview and questionnaire by data were collected from 12 informants who were dessert entrepreneurs in Phetchaburi. and, Consumers 219 people. By Purposive sampling, The data were analyzed by content analysis, mean and standard deviation.

The results of the study showed that 1) Product supply chain management for the Phetchaburi dessert community consists of 6 groups: raw material seller, entrepreneurs/community enterprises, processor or purchaser for production, middleman, Retailer and consumers. Guidelines for developing new value chains consist of 2 activities (1) main activities include production (reduce costs) and product processing. and (2) supporting activities, including after-sales service and creating consumer satisfaction. and 2) Factors affecting the enhancement of competitive advantage include: Customer relations ($M=4.29$), production management efficiency ($M=4.29$) and efficiency of financial and accounting management ($M=4.20$) is important at the high level in every aspect, and all 3 factors above affect Overall consumer satisfaction was at the highest level ($M=4.50$).

The findings from this research create a new supply chain management model for community product. Dessert entrepreneurs and community enterprises can use the research results as guidelines for developing chains of other community products.

Keywords : Community product supply chain, Competitive advantage, Dessert entrepreneur

---

* Instructor, Accountancy Program in Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Corresponding author, email: pimpavee.man@rmutr.ac.th, Tel: 083-080-0449

Received : May 9, 2024; **Revised :** June 6, 2024; **Accepted :** June 13, 2024

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 โดยมีกรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในปี 2579 ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พิจารณาจากการประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาทั้งจากภายนอกและภายในประเทศที่บ่งชี้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศ และการสะท้อนถึงโอกาสและความเสี่ยง จึงกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาไว้ว่า เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งและสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2565)

จังหวัดเพชรบุรีมีเอกลักษณ์และสินค้าขึ้นชื่อคือ ขนมหวาน ซึ่งเป็นขนมไทยที่โดดเด่นในด้านรสชาติ สีสัน รูปลักษณ์สวยงามรวมทั้งสื่อความหมายสะท้อนถึงเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมของประเทศ และขึ้นชื่อว่า “ขนมหวานเมืองเพชรเป็นของดีประจำจังหวัด” และเป็นอีกหนึ่ง “ของดี” ที่ผู้คนจะนึกถึงและซื้อเป็นของฝากของที่ระลึกหากเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี โดยหน่วยงานภาครัฐได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมหวานอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและให้เติบโตจากฐานการเกษตรแบบครบวงจร เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของจังหวัดรองรับการแข่งขัน และเสริมสร้างความพร้อมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง (กัลยา สมมาตย์, 2560)

ตามกรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายอนาคตและตามแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี ยุทธศาสตร์ที่ 3 นั้น ในมุมมองของผู้ประกอบการขนมหวานจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีลักษณะเป็นธุรกิจขนาดย่อมแบบเจ้าของคนเดียวที่ก่อตั้งมาจากภูมิปัญญา ใช้วัตถุดิบที่มีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นจากท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียงแปรสภาพให้เป็นสินค้าพื้นเมืองที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางแต่เนื่องจากธุรกิจขนมหวานจังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะของการขายที่มีฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจ เพราะเพชรบุรีเป็นจังหวัดท่องเที่ยวจึงเป็นที่น่าสังเกตว่าธุรกิจขนมหวานจะขายดีในช่วงฤดูท่องเที่ยวและในช่วงวันหยุดตามเทศกาลเป็นส่วนใหญ่ ฤดูท่องเที่ยวซึ่งมีระยะเวลาที่น้อยกว่า 6 เดือนหรือวันหยุดพิเศษยาว ๆ ก็ไม่ได้มีมากนักทำให้ผู้ประกอบการของร้านทำขนมหวานมีสภาพขึ้นลงตามฤดูกาล (วรรณิ ชลนภาสิตย์, 2552)

การจัดการห่วงโซ่อุปทานถือเป็นรูปแบบของการจัดการกระบวนการของการบริหารจัดการทุกขั้นตอนตลอดสายการผลิต ตั้งแต่แหล่งผลิต การนำเข้าวัตถุดิบสู่กระบวนการผลิต แหล่งกระจายผลผลิต จนกระทั่งส่งสินค้าถึงมือผู้บริโภคให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุดพร้อมกับสร้างระบบให้เกิดการไหลเวียนของสายการผลิต โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเกิดต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลที่ได้จากกระบวนการห่วงโซ่อุปทานจะทำให้ผู้ผลิตสามารถใช้ประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานและสามารถแข่งขันในตลาดได้ดีขึ้น (ศศิพิมพ์มาศ หงส์สมบัติ, 2565)

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังต้องการองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าให้กับผลผลิต ในส่วนของการสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับปลายน้ำนั้น ห่วงโซ่อุปทานยังเป็นแบบดั้งเดิม ซึ่งมีเฉพาะการไหลเวียนของสินค้าจากต้นน้ำไปยังปลายน้ำเท่านั้น ยังขาดการสื่อสารทางด้านข้อมูล จึงควรมีการวางแผนของห่วงโซ่อุปทานให้เชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันระหว่างเกษตรกรจนถึงปลายน้ำ (กุลภา กุลติลก และคณะ, 2563) ทั้งนี้ การจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของการไหลเวียนจากกิจกรรมต้นน้ำไปสู่ปลายน้ำมีการเชื่อมโยงโดยใช้สารสนเทศ การขนส่ง การจัดการการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยส่วนใหญ่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ส่วนของการจัดการวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิต 2) กระบวนการผลิต และ 3) การจัดจำหน่ายเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ถึงมือผู้บริโภค (ชัยพร ชูงาน, 2561)

การสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันทางตลาดโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ จึงเกิดเป็นแนวความคิดการจัดการห่วงโซ่คุณค่า จากการนำเสนอของ Michel (1986) นำเสนอกิจกรรมในห่วงโซ่คุณค่าประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมหลัก (Primary activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support activities) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันผนวกกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในด้านการพัฒนาภาคการเกษตร โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี, 2565) ซึ่งปัจจุบันการวัดขีดความสามารถมีเกณฑ์หลายอย่างและหนึ่งในกระบวนการคือ การวางแผนและจัดทำบัญชีต้นทุน รวมถึงการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้การกำหนดราคาสินค้าและบริการสามารถเข้าสู่ภาวะการแข่งขันได้เป็นอย่างดี การมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์มีอิทธิพลทางบวกต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ซึ่งสนับสนุนไปทิศทางเดียวกันกับการดึงเอาศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ของชุมชน โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับชุมชน (อวิสตา ปกมนตรี และสุดาวรรณ สมใจ, 2561; อภิสิทธิ์ ธรรมวิมุตติ และธีระวัฒน์ จันทิก, 2560)

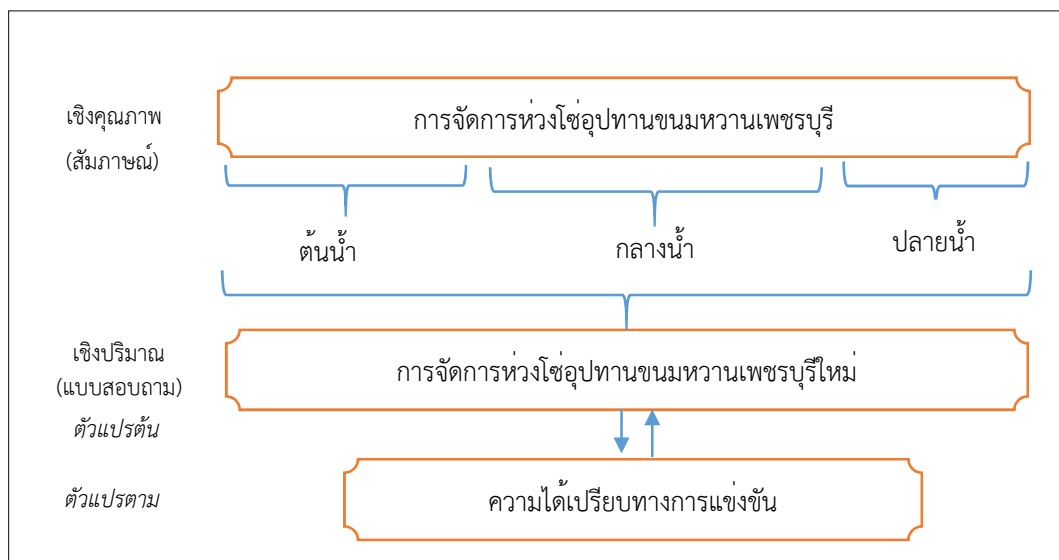
สำหรับงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนสู่การยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการขนมหวาน ด้วยการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชน เพื่อออกแบบแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานสู่การยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน ของผู้ประกอบการขนมหวานจังหวัดเพชรบุรี ผลที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน การวางแผนการผลิต และการจัดจำหน่ายสำหรับผู้ประกอบการขนมหวานและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed method research) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนสู่การยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการขนมหวาน ด้วยการวิเคราะห์ระบบห่วงโซ่อุปทานระบบเดิมนับตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำของขนมหวาน ด้วยการค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชน นำไปสู่การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและได้แนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานใหม่ของสินค้าชุมชน เพื่อใช้ในการจัดการการหมุนเวียนและขนส่งสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพ โดยให้มุ่งเน้นในเรื่องของการจัดการ ประสิทธิภาพในการผลิต และการหมุนเวียนวัตถุดิบจากแต่ละที่ไปยังแต่ละที่ โดยเน้นตัวชี้วัดที่สำคัญ 3 ด้านคือ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการผลิต ประสิทธิภาพการบริหารการเงินและบัญชี และความพึงพอใจของลูกค้า สามารถอธิบายได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) เป็นการบูรณาการผลวิจัยเชิงคุณภาพด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทานของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี และผลการวิจัยเชิงปริมาณด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันมาพัฒนาเพื่อเสนอแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานใหม่ โดยผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักและประชากรจากเขตพื้นที่เมืองเพชรบุรี คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี นำมาออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน และเมื่อได้ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณแล้วนำมาออกแบบกระบวนการเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี จากการศึกษาวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาเป็นผู้ประกอบการ ขนมหวานเมืองเพชรบุรี และผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่อุปทานขนมหวานเมืองเพชรบุรี โดยการเลือกกลุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ 3 ราย ตัวแทนขาย 3 ราย ผู้ผลิต/วิสาหกิจชุมชน 3 ราย และผู้ค้าปลีก/ตัวแทนขาย 3 ราย รวมจำนวน 12 ราย

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวที่เคยซื้อและเคยรับประทานขนมหวานเมืองเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 600 คน ประกอบด้วย สมาชิกวิสาหกิจชุมชนขนมตาล วิสาหกิจชุมชนตาลโตนด ตัวแทนร้านขนมหวานอนเนกขนมหวาน ตัวแทนร้านขนมหวานจิราพร กลุ่มสถานประกอบการขนมหวานรายย่อย และผู้บริโภค กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน ด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดย Aaker et al. (2001) กล่าวว่า แบบสอบถามมีอัตราการตอบอย่างน้อยร้อยละ 20 ของประชากรถือว่ายอมรับได้ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยแสดงความเคารพสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวปกปิดข้อมูลเป็นความลับ ภายใต้การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูลและระยะเวลาของการวิจัย โดยให้สิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยการให้ข้อมูล และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเก็บเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชน สู่การยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการขนมหวาน ผ่านการรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เอกสารรับรอง: (RMUTR-IRB) COA No. 003/2024 Project Number: 004/20247-SS-EXP. ลงวันที่รับรอง 8 มกราคม 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 แบบ ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) ได้แก่ การผลิตขนมหวาน การขนส่งขนมหวาน บรรจุภัณฑ์ การจัดการห่วงโซ่อุปทานขนมหวาน และแนวทางการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน

2) แบบสอบถาม คณะผู้วิจัยออกแบบเครื่องมือการวิจัยด้วยการดำเนินการค้นหา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนกับการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานใหม่ของสินค้าชุมชน โดยมุ่งเน้นในส่วนของห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) คิดค้นโดย Michael (1986) มาใช้ในการวางกลยุทธ์ในการแข่งขันทางธุรกิจ นำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ได้แก่

1) การทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) ในแบบสอบถามแต่ละข้อ สามารถแสดงถึงข้อมูลที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามทุกข้อ และปรับปรุงแก้ไขร่วมกันเพื่อให้แน่ใจว่า คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามมีค่าระหว่าง 0.6-1.00 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.778 มากกว่า 0.6 ถือว่ามีความสอดคล้อง (อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตรเวชไพศาล, 2561)

2) นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

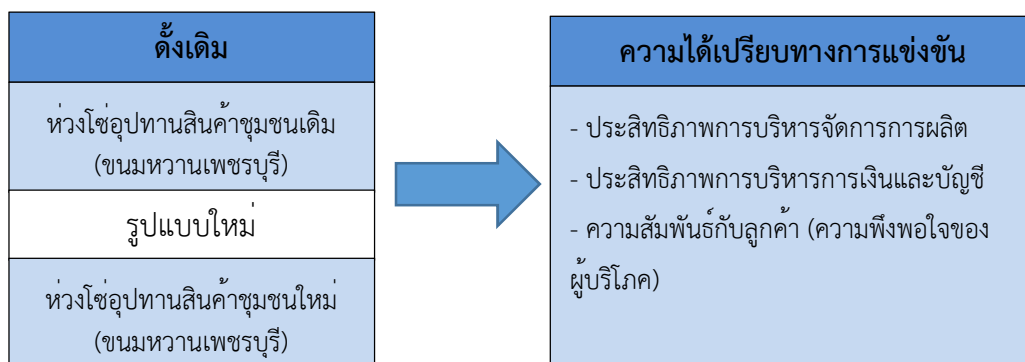
3) นำข้อมูลทั้ง 30 ชุด ที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability analysis) ของแบบสอบถามโดยวิธี Factor analysis และการใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์ (Cronbach α -coefficient) จำนวน 4 องค์ประกอบ จากข้อคำถามที่เป็นตัวแปร พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรที่มีต่อองค์ประกอบนั้น (Factor loading) เท่ากับ 0.762% มีค่ามากกว่า 0.3 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ และการวิเคราะห์รายหัวข้อของชุดคำถามการวิจัย (Cronbach Alpha) เท่ากับ 0.826 ซึ่งมีค่าค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่า ชุดคำถามที่อยู่ในแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในการประเมินโครงสร้างที่เหมือนกัน และมีค่าสถิติผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เกิน 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2559)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย รายละเอียดดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนของวิสาหกิจชุมชน ขนมหวาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จัดเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 12 ราย ได้แก่ ผู้ประกอบการ 3 ราย ตัวแทนขาย 3 ราย ผู้ผลิต/วิสาหกิจชุมชน 3 ราย และผู้ค้าปลีก/ตัวแทนขาย 3 ราย ภายใต้การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี มีแนวทางการวิจัยโดยการนำผลการศึกษา ที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มาทำการถอดบทสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และส่งต่อข้อมูลให้กับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ต้นน้ำและปลายน้ำภายใต้ “ห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนใหม่ขนมหวานเพชรบุรี” และต่อยอดผลการวิจัยนี้สู่ปลายน้ำศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคขนมหวานที่จะสร้าง “ความได้เปรียบทางการแข่งขัน” ที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญ รายละเอียดดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

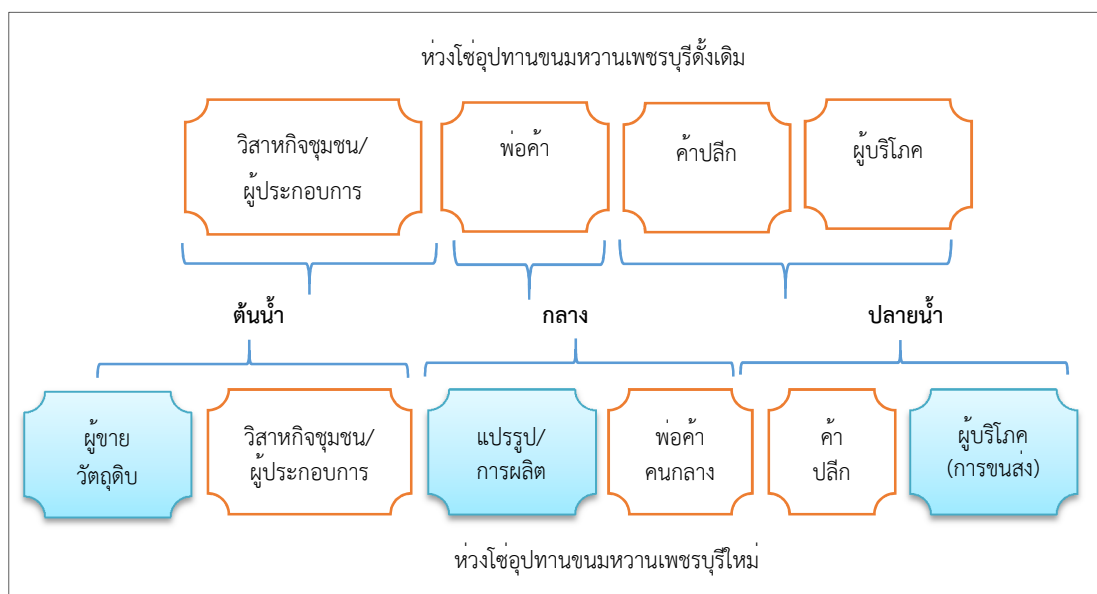
การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยนี้ใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยายที่ได้จากบทสรุปและข้อค้นพบของโครงการวิจัยนำมาสรุปผลที่ได้จากงานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1) จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผู้วิจัยทำการตีความถ้อยคำดังกล่าวโดยอาศัยบริบทของการสนทนามาสนับสนุนการตีความและพรรณนาความ (Description) เป็นการร้อยเรียงถ้อยคำ

2) แบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พรรณนาเชื่อมโยงแต่ละเนื้อหาหรือเหตุการณ์ให้เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน วิเคราะห์แนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนสู่การยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการชุมชน

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาและประเมินข้อมูลในภาพรวม ผลการศึกษากิจการการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนขนมหวานของผู้ประกอบการจังหวัดเพชรบุรี สามารถสรุปผลได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนใหม่

จากภาพที่ 3 จะเห็นว่า ห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนดั้งเดิมของวิสาหกิจชุมชนขนมหวาน จังหวัดเพชรบุรี มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่อยู่ในห่วงโซ่คุณค่าของขนมหวานเมืองเพชรบุรีเดิมประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน คนกลาง ผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค เมื่อนำมาวิเคราะห์ “ห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนใหม่ของวิสาหกิจชุมชน” พบผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มมาอีก 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มขนส่งหรือการจัดส่งสินค้าออนไลน์ ที่ถือได้ว่ามีผลต่อห่วงโซ่คุณค่าใหม่ และกลุ่มผู้ขายวัตถุดิบหลัก ที่อยู่ในพื้นที่ที่ถือได้ว่า เป็นกำลังสำคัญและส่งผลกระทบต่อปัจจัยการผลิตหรือต้นทุนการผลิต เมื่อนำมาวิเคราะห์ความคุ้มค่าของห่วงโซ่อุปทานใหม่

และนำข้อมูลนั้นมาสังเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนของวิสาหกิจชุมชนขนมหวานจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนขนมหวานเมืองเพชรบุรี ประกอบด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ขายวัตถุดิบ ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน ผู้แปรรูปหรือซื้อไปผลิตต่อ พ่อค้าคนกลาง ผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค (การกระจายสินค้าหรือการขนส่ง) จากการสังเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าใหม่ข้างต้น นำมาสู่แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าใหม่ แยกเป็น 3 ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ ด้านการผลิต (ต้นน้ำ) ด้านแปรรูปผลิตภัณฑ์ (กลางน้ำ) และด้านความพึงพอใจของผู้บริโภค (ปลายน้ำ) ดังนี้

ด้านการผลิต ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในเรื่องการคัดสรรวัตถุดิบ โดยพิจารณาเลือกผู้ขายวัตถุดิบในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีเป็นสำคัญและเน้นเรื่องความสดใหม่ของวัตถุดิบ

ด้านแปรรูปผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพของขนมหวานเมืองเพชรซึ่งถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ควรมีการผลักดันและพัฒนาผลิตผลที่ให้ความสำคัญต่อสุขภาพ เช่น ลดหวาน เป็นต้น ได้ประโยชน์ทั้งในส่วนของต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการและส่วนของสุขภาพของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

ด้านความพึงพอใจของผู้บริโภค ในการกำหนดราคาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริโภครับรู้ ดังนั้นจัดการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรในการส่งต่อผลิตภัณฑ์สู่ผู้บริโภคโดยตรงจึงสำคัญ ทั้งนี้ ก่อให้เกิดเรื่องของการจัดส่งสินค้า ช่องทางการจำหน่ายทางออนไลน์ และความรวดเร็วในการจัดส่งนำไปสู่ “ความได้เปรียบทางการแข่งขัน” ที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญ ได้แก่ ช่องทางการตลาด การสร้างการรับรู้ เทคโนโลยีการผลิต และคุณภาพหลังการขาย

จากทั้ง 3 ประเด็นข้างต้น นำมาสู่แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าใหม่ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ (1) กิจกรรมหลัก ได้แก่ การผลิต และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และ (2) กิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การบริการหลังการขายกับการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภค และจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดห่วงโซ่คุณค่าอย่างเป็นรูปธรรมเมื่อผู้ประกอบการหรือวิสาหกิจชุมชนได้มีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันผ่านการสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภคร่วมด้วย

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการขนมหวานเมืองเพชรบุรี สามารถแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน

การยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน	ระดับความคิดเห็น		
	M	SD	แปลผล
1. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลิต	4.29	0.51	มาก
2. ประสิทธิภาพการบริหารการเงินและบัญชี	4.20	0.62	มาก
3. ความสัมพันธ์กับลูกค้า	4.29	0.51	มาก
รวม	4.26	0.70	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า ($M = 4.29$) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลิต ($M = 4.29$) และด้านประสิทธิภาพ การบริหารการเงินและบัญชี ($M = 4.20$)

จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่า ทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลิต ประสิทธิภาพการบริหารการเงินและบัญชี และความสัมพันธ์กับลูกค้าส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการ และปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ความสัมพันธ์กับลูกค้า นำมาสู่การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคชนมหวานเมืองเพชรบุรี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้บริโภคชนมหวานเมืองเพชรบุรี

ความพึงพอใจต่อการบริโภคชนมหวานเมืองเพชรบุรี		ระดับความคิดเห็น		
		<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
1.	ด้านผลิตภัณฑ์	4.56	0.50	มากที่สุด
2.	ด้านราคา	4.54	0.52	มากที่สุด
3.	ด้านสถานที่	4.42	0.61	มากที่สุด
4.	ด้านการส่งเสริมการขาย	4.43	0.64	มากที่สุด
5.	ด้านบุคลากร/ผู้ให้บริการ	4.52	0.55	มากที่สุด
6.	ด้านสภาพแวดล้อม	4.57	0.52	มากที่สุด
7.	ด้านกระบวนการบริการ	4.57	0.52	มากที่สุด
รวม		4.52	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อการบริโภคชนมหวานเมืองเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการบริโภคชนมหวานเมืองเพชรบุรีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับแรก โดยด้านกระบวนการบริการ ($M = 4.57$) ด้านสภาพแวดล้อม ($M = 4.57$) ด้านผลิตภัณฑ์ ($M = 4.56$) และด้านราคา ($M = 4.54$)

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 การจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนชนมหวานเพชรบุรี พบว่า ห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนชนมหวานเมืองเพชรบุรี ประกอบด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ขายวัตถุดิบ ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน ผู้แปรรูปหรือซื้อไปผลิตต่อ พ่อค้าคนกลาง ผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค (เน้นในส่วนของการกระจายสินค้าหรือการขนส่ง) จากการสังเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าใหม่ข้างต้น นำมาสู่แนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าใหม่แยกเป็น 3 ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ ด้านการผลิต (ต้นน้ำ) ด้านแปรรูปผลิตภัณฑ์ (กลางน้ำ) และด้านความพึงพอใจของผู้บริโภค (ปลายน้ำ) เนื่องจากผู้ประกอบการสินค้าชุมชนชนมหวานเพชรบุรีส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ขาด

ความรู้เพื่อควบคุมการจัดการผลิต ปัญหาและอุปสรรคในด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านเงินทุนเพื่อดำเนินงาน ปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้เพื่อปฏิบัติงานและการจัดทำบัญชี รวมทั้งปัญหาด้านการประสานงานจากหน่วยงานภาครัฐ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์ (2563) พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนแยกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ควรให้ความสำคัญในเรื่องการไม่ใช้สารเคมีและด้านผลิตภัณฑ์ควรมีการผลักดันและพัฒนาผลผลิตมะพร้าวแปรรูป สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของกาญจนา สุระ (2562) พบว่า ควรมีการต่อยอดการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะคือ พัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ผู้นำควรมีความเข้มแข็งและมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตร ควรมีความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญาและสร้างความร่วมมือด้วยกันในการพัฒนาและต่อยอดสินค้าให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับ กำธร แจ่มจำรัส และญาณิศา เพื่อนพะ (2567) พบว่า รูปแบบและผลิตภัณฑ์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบ่งออกเป็น (1) ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารและขนมไทย (2) ผลิตภัณฑ์ประเภทกลุ่มสมุนไพร (3) ผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้ของตกแต่ง

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลิต และด้านประสิทธิภาพการบริหารการเงินและบัญชี และปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ความสัมพันธ์กับลูกค้า นำมาสู่การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคขนมหวานเมืองเพชรบุรี พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อการบริโภคขนมหวานเมืองเพชรบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านกระบวนการบริการ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านราคาตามลำดับ เนื่องจากการจัดการห่วงโซ่อุปทานขนมหวานเมืองเพชรบุรีใหม่เป็นระบบที่สามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง ได้แก่ การวางแผนการผลิต การจัดซื้อจัดหา การขนส่ง และความพึงพอใจของผู้บริโภคเป็นสำคัญ เมื่อได้รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานขนมหวานใหม่จะสามารถพัฒนาได้ตามสภาพแวดล้อมภายนอกของการแข่งขัน โดยมีการนำการจัดการห่วงโซ่อุปทานขนมหวานที่มีการบริหารจัดการการผลิตเข้ามาใช้ร่วมกับการขนส่งที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค สอดคล้องกับแนวคิดของ Michel (1986) ว่าด้วยกิจกรรมในห่วงโซ่คุณค่าประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมหลัก (Primary activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support activities) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Ajzen (1985) กล่าวถึงการศึกษาพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่ได้รับแรงขับเคลื่อนจากความตั้งใจแสดงพฤติกรรมจากปัจจัยหลัก 3 ประการได้แก่ ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (Attitude toward behavior) บรรทัดฐานเชิงจิตวิสัย (Subjective norm) และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเองในการแสดงพฤติกรรมใด ๆ (Perceived behavioral control) สอดคล้องกับแนวคิดของ ภาวินี ธนาอนวัช (2563) พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีลักษณะการผลิตเป็นแบบช่วยกันทำภายในกลุ่ม โดยทำเป็นอาชีพเสริมเริ่มแรกได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตพบว่า การวิเคราะห์ต้นทุน การผลิตต่อหน่วย การกำหนดราคาขายใช้วิธี กะประมาณ ไม่มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ศักยภาพการทำระบบบัญชีต้นทุนของกลุ่มทำได้แต่ไม่ถูกต้องตามหลักบัญชีและไม่ครบถ้วน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์ (2563) พบว่า คุณภาพของระบบมีผลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ประสิทธิภาพการใช้งาน คุณภาพของข้อมูล มีผลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และสอดคล้องกับชัยญพัชร จารุวัชรเศรษฐ์ และกรรณิการ์ มิ่งเมือง (2566) พบว่าการดำเนินกิจกรรมภายใต้ห่วงโซ่อุปทานของการเลี้ยงหนูฟูกเชิงพาณิชย์มีตั้งแต่การจัดหาปัจจัยการผลิตการเลี้ยง การตลาด

จนถึงผู้บริโภค ซึ่งมีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็นหลักสำคัญ จากการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของการเลี้ยงหมูฟูกเชิงพาณิชย์ในจังหวัดอุทัยธานีพบว่า เกษตรกรมีความเสี่ยงสูงในห่วงโซ่ในหลายด้าน เช่น ทางด้านการบริหารจัดการและดำเนินการเพราะไม่มีการควบคุมสภาพแวดล้อม ความเสี่ยงด้านการตลาด

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากรูปแบบการจัดการห่วงโซ่คุณค่าขนมหวานเมืองเพชรบุรีใหม่ไปสู่กระบวนการพัฒนาและยกระดับการการสร้างความได้เปรียบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้กับผู้ประกอบการหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ การวางแผนการดำเนินงาน รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนาห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ขนมหวานชนิดอื่นและผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นได้

2. จากการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าขนมหวานเมืองเพชรบุรีใหม่ในงานวิจัยค้นพบ 2 กิจกรรมคือ (1) กิจกรรมหลัก ได้แก่ การผลิต และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และ (2) กิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การบริการหลังการขายกับการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเล็งเห็นถึงประโยชน์ และช่วยพัฒนาขนมหวานเมืองเพชรบุรีให้เป็นผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัดและส่งเสริมเป็นของฝากประจำจังหวัดเพื่อยกระดับเศรษฐกิจในชุมชน

3. จากการศึกษาระดับความได้เปรียบทางการแข่งขัน พบว่า ความสัมพันธ์กับลูกค้า เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้ประกอบการควรเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยว ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ และด้านส่งเสริมการขาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในมิติของผู้ประกอบการหรือวิสาหกิจชุมชนผู้ทำขนมหวานเมืองเพชรบุรีเท่านั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาผู้ประกอบการหรือวิสาหกิจชุมชนอื่น เพื่อจะได้ข้อมูลการจัดการห่วงโซ่คุณค่าใหม่ของชุมชนใหม่แล้วนำผลมาวางแผนการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. การศึกษาในครั้งนี้ จากข้อค้นพบรูปแบบกิจกรรม 2 กิจกรรมใหม่ในห่วงโซ่คุณค่าคือ (1) กิจกรรมหลัก ได้แก่ การผลิต และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และ (2) กิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การบริการหลังการขายกับการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภค ดังนั้น ควรศึกษาการยกระดับสินค้าชุมชนสู่ขนมหวานประจำจังหวัดหรือเอกลักษณ์ประจำจังหวัด ในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อสร้างเส้นทางขนมหวานเมืองเพชรบุรีใหม่ไว้นำนักท่องเที่ยวตรงตาม “เพชรบุรี...เมืองขนมหวาน”

.....

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา สมมาตย์. (2560, สิงหาคม). *การรับรู้ในนวัตกรรมของส่วนประสมทางการตลาดขนมหวานในจังหวัดเพชรบุรี*. [Paper presentation]. การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี, ประเทศไทย.
- กาญจนา สุระ. (2562). การพัฒนาศักยภาพเพื่อต่อยอดภาคการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ กรณีศึกษา ชุมชนเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 1(1), 1-11.
- กำธร แจ่มจำรัส และ ญาณิศา เผื่อนเพาะ. (2567). การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงวัยในเมืองมรดกโลกสำหรับนักท่องเที่ยวสูงวัย. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*, 30(1), 31-47.
- กุลภา กุลดิลก, อัจฉรา ปทุมนากุล, รวิสาข์ สุขาคู, ณัฐพล พงนาประเสริฐ, กาญจนรี พงษ์ฉวี, และรัฐภัทร ประดิษฐ์สรรพ. (2563). *การวิเคราะห์โซ่อุปทานของปลาช่อนในประเทศไทย* (รายงานผลการวิจัย). สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.).
- خمّير ชูงาน. (2561). *การศึกษาห่วงโซ่คุณค่าเพื่อพัฒนาคัสเตอร์กุ้ง กรณีศึกษา : สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งลุ่มน้ำสามร้อยยอด-ปราณบุรี จำกัด*. กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมงกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ชัยยุทธ จารุวัชรเศรษฐ และ กรรณิการ์ มิ่งเมือง. (2566). การจัดการห่วงโซ่อุปทานหนุ่ยพูกเชิงพาณิชย์ในจังหวัดอุทัยธานี. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 5(1), 1-12.
- พิมพ์วิวัฒน์ มะณีวงศ์. (2563). การตัดสินใจยอมรับระบบบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพกับการยกระดับศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*, 26(4), 69-79.
- พิมพ์วิวัฒน์ มะณีวงศ์. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โปรแกรมระบบ EXPRESS ของนักบัญชีในระดับอุดมศึกษา. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(1), 447-464.
- ภาวินัย ธนาอนวัช. (2563). การบริหารต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลบางนางร้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 9(1), 47-56.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2559). *การวางแผนการตลาดสำหรับการวิจัย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ ชลนภาสฤติย์. (2552). ความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจเอสเอ็มอี: กรณีศึกษาธุรกิจขนมหวานจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 7(2), 53-68.
- ศศิพิมพ์มาศ หงส์สมบัติ. (2565). การจัดการห่วงโซ่อุปทานอ้อยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 11(1), 53-68.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี. (2565, 1 พฤศจิกายน). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. <https://www.nesdc.go.th/>

- อภิรักษ์ ธรรมวิมุตติ และ ชีระวัฒน์ จันทิก. (2560). ทุณมนุษย์เชิงนวัตกรรมและสร้างสรรค์ของวิสาหกิจชุมชนผู้ประกอบการ. *Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1), 1572-1589.
- อัสดา ปกมนตรี และ สุดาวรรณ สมใจ. (2561). การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาขีดความสามารถ และปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการตลาดอย่างยั่งยืนของสินค้าพรีเมียมโอท็อปจากผักตบชวา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 7(2), 68-80.
- อารยา องค์เอี่ยม และ พงศ์ธรา วิจิตรเวชไพศาล. (2561). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องวิจัย. *วิสัยทัศน์สาร*, 4(1), 36-42.
- Aaker, D. A., V. kumar & G.S. Day. (2001). *Marketing research*. John Wiley and Sons.
- Ajzen, I. (1985). From intentions to actions: A theory of planned behavior. In J. Kuhl & J. Beckmann (Eds.), *Action control: From cognition to behavior Heidelberg*, Springer.
- Michael E. Porter. (1986). Changing patterns of international competition. *California Management Review*, 28(2), 9-40.

